Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 20. septembra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie – Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Justičná spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 1 ods. 3 – Článok 4a – Postup odovzdávania osôb medzi členskými štátmi – Dôvody na nepovinné nevykonanie – Článok 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie – Právo na obhajobu – Smernica 2012/13/EÚ – Článok 6 – Právo na informácie v trestnom konaní – Smernica 2013/48/EÚ – Článok 3 – Právo na prístup k obhajcovi v trestnom konaní – Rozhodnutie vydané na konci konania, na ktorom sa obvinená osoba nezúčastnila ani nebola zastúpená obhajcom – Vnútroštátna právna úprava neumožňujúca odmietnuť odovzdanie dotknutej osoby – Súlad s právom Únie“

Vo veci C-504/24 PPU [Anacco] [i],

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte d’appello di Roma (Odvolací súd Rím, Taliansko) z 18. júla 2024 a doručený Súdnemu dvoru 19. júla 2024, ktorý súvisí s trestným konaním proti

RT,

za účasti:

Procura Generale della Repubblica presso la Corte d’appello di Roma,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev, sudcovia T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (spravodajca) a I. Ziemele,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude rozhodnutá formou odôvodneného uznesenia v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

* Jazyk konania: taliančina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ZEÚ, článku 48 ods. 2 a článku 52 ods. 3 a 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článku 6 ods. 3 písm. c) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDĽP“), článku 1 ods. 3 a článku 4a rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“), článku 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1), ako aj článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 2013, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci vykonania európskeho zatykača v Taliansku, ktorý 29. apríla 2024 vydal Parquet du procureur du Roi de Bruxelles (Kráľovská prokuratúra Brusel, Belgicko) na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvej inštancie Brusel, Belgicko) uložil RT.

Právny rámec

Právo Únie

Rámcové rozhodnutie 2002/584

3 V odôvodneniach 6 a 12 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa uvádza:

„(6) Európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako ‚základný kameň‘ spolupráce v oblasti súdnictva;

…

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 [ZEÚ] a vyjadrené v [Charte], najmä jej Kapitoly VI;…“

4 Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“, v odsekoch 2 a 3 stanovuje:

“2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [ZEÚ].“

5 Článok 4a tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Rozhodnutia vydané v konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila“, stanovuje:

„1. Vykonávajúci súdny orgán môže tiež odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, okrem prípadov, keď sa v európskom zatykači uvádza, že dotknutá osoba v súlade s ďalšími procesnými požiadavkami vymedzenými vo vnútroštátnom práve členského štátu pôvodu:

a) bola včas,
   i) buď osobne predvolaná, a tým informovaná o stanovenom termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami skutočne doručili úradné informácie o stanovenom termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že táto osoba si bola vedomá plánovaného konania,

   a
   ii) informovaná o tom, že možno vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania;

   alebo

b) vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol buď vymenovaný dotknutou osobou, alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní skutočne obhajoval;

   alebo

c) po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o svojom práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového:
   i) výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok,

   alebo
   ii) nepodala návrh na obnovu konania alebo odvolanie v rámci príslušnej lehoty,

   alebo

d) rozhodnutie jej nebolo osobne doručené, ale:
   i) rozhodnutie sa jej osobne doručí bezodkladne po odovzdaní a bude výslovne poučená o svojom práve na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového,

   a
   ii) bude poučená o lehote, v ktorej musí podať návrh na obnovu konania alebo odvolanie, ako sa uvádza v príslušnom európskom zatykači.

2. Ak sa európsky zatykač vydáva na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia za podmienok uvedených v odseku 1 písm. d) a dotknutej osobe sa nedoručili úradné informácie o tom, že voči nej prebieha trestné konanie, táto osoba môže pri oboznámení sa s obsahom európskeho zatykača žiadať kópiu rozsudku pred tým, ako bude odovzdaná. Vydávajúci orgán [Orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] bezodkladne po tom, ako bol

informovaný o tejto žiadosti, poskytne hľadanej [vyžiadanej – *neoficiálny preklad*] osobe kópiu rozsudku prostredníctvom vykonávajúceho orgánu. Žiadosť dotknutej osoby nespôsobí prieťahy pri postupe odovzdávania alebo pri výkone európskeho zatykača. Rozsudok sa dotknutej osobe poskytuje iba na účely informácie; nepovažuje sa za formálne doručenie rozsudku ani nespôsobuje začatie plynutia žiadnych lehôt na podanie odvolania alebo návrhu na obnovu konania.

3. Keď sa osoba odovzdáva za podmienok uvedených v odseku 1 písm. d) a táto osoba podala návrh na obnovu konania alebo odvolanie, väzba osoby čakajúcej na takúto obnovu konania alebo odvolanie sa až do skončenia konania skúma v súlade s právom členského štátu pôvodu pravidelne alebo na žiadosť dotknutej osoby. Takéto skúmanie zahŕňa najmä možnosť pozastavenia alebo prerušenia väzby. Obnova konania alebo odvolacie konanie začne bez zbytočného odkladu po odovzdaní.“

Rámcové rozhodnutie 2009/299

6 V odôvodneniach 1, 14 a 15 rámcového rozhodnutia 2009/299 sa uvádza:

„(1) Právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie ustanoveného v článku 6 [EDĽP], ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva. Tento súd tiež vyhlásil, že právo obvinenej osoby byť prítomná na konaní nie je absolútne a obvinená osoba sa môže za určitých okolností z vlastnej slobodnej vôle výslovne alebo konkludentne, avšak jednoznačne, vzdať uvedeného práva.

…

(14) Toto rámcové rozhodnutie sa obmedzuje na upresnenie vymedzenia dôvodov odmietnutia uznania v nástrojoch, ktorými sa vykonáva zásada vzájomného uznávania. Preto je pôsobnosť ustanovení, ako napríklad ustanovení o práve na obnovu konania, obmedzená na vymedzenie týchto dôvodov odmietnutia uznania. Ich cieľom nie je harmonizácia vnútroštátnych právnych predpisov. Týmto rámcovým rozhodnutím nie sú dotknuté budúce nástroje Európskej únie určené na aproximáciu právnych predpisov členských štátov v oblasti trestného práva.

(15) Dôvody odmietnutia uznania sú nepovinné. Miera uváženia členských štátov pri transpozícii týchto dôvodov do vnútroštátneho práva sa však riadi najmä právom na spravodlivé súdne konanie pri zohľadnení celkového cieľa tohto rámcového rozhodnutia posilniť procesné práva osôb a uľahčiť justičnú spoluprácu v trestných veciach.“

7 Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Ciele a rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje:

„Cieľom tohto rámcového rozhodnutia je posilniť procesné práva osôb, voči ktorým prebieha trestné konanie, a zároveň uľahčiť justičnú spoluprácu v trestných veciach, a najmä zlepšiť vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí medzi členskými štátmi.“

Smernica 2012/13

8 Článok 6 smernice 2012/13, nazvaný „Právo na informácie o obvinení“, znie takto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivým alebo obvineným osobám boli poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené. Tieto informácie sa poskytnú bezodkladne v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu.

…

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby súdu poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu.

…“

Smernica 2013/48

9 Článok 3 smernice 2013/48, nazvaný „Právo na prístup k obhajcovi v trestnom konaní“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo na prístup k obhajcovi v takom čase a takým spôsobom, ktorý im umožní reálne a účinne vykonávať ich právo na obhajobu.

…

4. Členské štáty sa budú usilovať o sprístupnenie všeobecných informácií s cieľom uľahčiť podozrivým alebo obvineným osobám zabezpečenie si obhajcu.

Bez ohľadu na ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa povinnej prítomnosti obhajcu členské štáty prijmú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú pozbavené osobnej slobody, majú možnosť účinne vykonávať svoje právo na prístup k obhajcovi, pokiaľ sa tohto práva nevzdali v súlade s článkom 9.

…“

Smernica (EÚ) 2016/343

10 Článok 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1), nazvaný „Právo byť prítomný na súdnom konaní“, stanovuje:

„…

2. Členské štáty môžu stanoviť, že súdne konanie, ktoré môže viesť k rozhodnutiu o vine alebo nevine podozrivej alebo obvinenej osoby, sa môže konať v jej neprítomnosti, ak:

a) podozrivá alebo obvinená osoba bola včas informovaná o súdnom konaní a o dôsledkoch neúčasti alebo

b) podozrivú alebo obvinenú osobu, ktorá bola informovaná o súdnom konaní, zastupuje splnomocnený obhajca, ktorého určila buď podozrivá, alebo obvinená osoba, alebo štát.

…

4. Ak členské štáty umožňujú viesť súdne konania v neprítomnosti podozrivých alebo obvinených osôb, ale nie je možné splniť podmienky stanovené v odseku 2 tohto článku, pretože podozrivú alebo obvinenú osobu nebolo možné napriek primeranému úsiliu nájsť, členské štáty môžu stanoviť, že rozhodnutie sa i tak môže vyniesť a vykonať. V takom prípade členské štáty zabezpečia, aby vtedy, keď sú podozrivé alebo obvinené osoby informované o rozhodnutí, najmä pri zadržaní, boli tiež informované o možnosti napadnúť rozhodnutie a o práve na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v súlade s článkom 9.

…“

11 Podľa článku 9 tejto smernice, nazvaného „Právo na nové súdne konanie“:

„Členské štáty zabezpečia, aby v prípadoch, keď podozrivé alebo obvinené osoby neboli prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci a keď neboli splnené podmienky stanovené v článku 8 ods. 2, mali právo na nové súdne konanie alebo iný zákonný opravný prostriedok, ktorý umožní nové posúdenie skutkovej podstaty veci vrátane preskúmania nových dôkazov a môže viesť k zmene pôvodného rozhodnutia. V tejto súvislosti členské štáty zabezpečia, aby uvedené podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné, efektívne sa zúčastňovať v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva a uplatňovať svoje právo na obhajobu.“

Vnútroštátne právo

Talianske právo

12 Podľa článku 24 talianskej Ústavy:

„Každý môže konať pred súdom na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.

Obhajoba je nedotknuteľným právom vo všetkých štádiách a na všetkých stupňoch konania.

Nemajetným osobám sa vhodnými opatreniami poskytnú prostriedky, aby mohli konať a obhajovať sa na ktoromkoľvek súde.

…“

13 Článok 2 legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (zákon č. 69 o ustanoveniach na zosúladenie

vnútroštátneho práva s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi) z 22. apríla 2005 (GURI č. 98 z 29. apríla 2005, s. 6, ďalej len „zákon č. 69/2005“), nazvaný „Dodržiavanie základných práv a ústavných záruk“, stanovuje:

„Výkon európskeho zatykača nesmie v žiadnom prípade viesť k porušeniu najvyšších zásad ústavného poriadku štátu alebo neodňateľných práv osoby uznaných ústavou, základných práv a základných právnych zásad zakotvených v článku 6 [ZEÚ] alebo základných práv zaručených [EDĽP] a jeho dodatkovými protokolmi.“

14 Článok 6 zákona č. 69/2005, nazvaný „Obsah európskeho zatykača v konaní o pasívnom odovzdaní“, v odsekoch 1, 1a a 2 stanovuje:

„1. Európsky zatykač musí obsahovať tieto informácie:

a) totožnosť a štátnu príslušnosť vyžiadanej osoby;

b) názov, adresu, telefónne a faxové číslo a e-mailovú adresu súdneho orgánu vydávajúceho zatykač;

c) dôkaz o vykonateľnom rozsudku, rozhodnutí o predbežných opatreniach alebo akomkoľvek inom vykonateľnom súdnom rozhodnutí s rovnakým účinkom, ktoré spadá do pôsobnosti článkov 7 a 8 tohto zákona;

d) charakter a právnu kvalifikáciu trestného činu;

e) opis okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný, vrátane času, miesta a miery účasti vyžiadanej osoby;

f) uložený trest, ak existuje právoplatný rozsudok, inak dolnú a hornú hranicu trestnej sadzby podľa práva štátu vydávajúceho zatykač;

g) prípadne iné následky trestného činu.

1a. Ak bol európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody, ktoré boli uložené v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, musí v ňom byť uvedená najmenej jedna z týchto podmienok:

a) dotknutá osoba bola včas predvolaná výzvou doručenou do vlastných rúk alebo inými prostriedkami, ktorými však možno jednoznačne preukázať, že si bola vedomá stanoveného dátumu a miesta konania, ktoré viedlo k rozhodnutiu vydanému v jej neprítomnosti, a skutočnosti, že takéto rozhodnutie možno vydať aj v jej neprítomnosti;

b) dotknutá osoba bola informovaná o konaní, ktoré sa jej týka, a počas konania, ktoré viedlo k vydaniu daného rozhodnutia, ju zastupoval právny zástupca, ktorého si sama zvolila alebo ktorý jej bol ustanovený *ex offo*;

c) dotknutá osoba, ktorej bolo doručené rozhodnutie, o ktorého vykonanie sa žiada, a ktorá bola poučená o svojom práve na obnovu konania alebo podať odvolanie, na ktorých má právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci pri zohľadnení nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zmene pôvodného rozhodnutia, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok, alebo nepodala návrh na obnovu konania alebo odvolanie v rámci príslušnej lehoty;

d) rozhodnutie nebolo dotknutej osobe osobne doručené, ale sa jej osobne doručí bezodkladne po odovzdaní do členského štátu vydávajúceho zatykač a bude výslovne poučená o svojom práve na obnovu konania alebo podať odvolanie, na ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci pri zohľadnení nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zmene pôvodného rozhodnutia, a bude poučená o lehote, v ktorej musí podať návrh na obnovu konania alebo odvolanie.

2. Ak európsky zatykač neobsahuje informácie uvedené v odseku 1 písm. a), c), d), e) a f) alebo sa v ňom neuvádza, že nastal najmenej jeden z prípadov uvedených v odseku 1a, súdny orgán postupuje v súlade s článkom 16. Obdobne postupuje, ak považuje za potrebné získať ďalšie informácie s cieľom overiť, či sa na vec vzťahuje jeden z prípadov uvedených v článkoch 18, 18a, 18b a 19.“

15 Článok 18b tohto zákona, nazvaný „Rozhodnutia vydané v neprítomnosti obvinenej osoby“, stanovuje:

„1. Ak bol európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, odvolací súd môže tiež odmietnuť odovzdanie osoby, ak sa v zatykači neuvádza nijaká z podmienok uvedených v článku 6 ods. 1a a ak štát vydávajúci zatykač neposkytol údaje o týchto podmienkach napriek žiadosti podanej podľa článku 16.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 môže odvolací súd napriek tomu potvrdiť odovzdanie osoby, ak sa s istotou preukáže, že dotknutá osoba vedela o konaní alebo sa úmyselne vyhla tomu, aby sa o konaní dozvedela.

3. Ak sú splnené podmienky stanovené v článku 6 ods. 1a písm. d), osoba, o ktorej odovzdanie sa žiada a ktorá nebola vopred informovaná o trestnom konaní, ktoré sa voči nej viedlo, môže požiadať o kópiu rozsudku, z ktorého európsky zatykač vychádza. Táto žiadosť nie je v žiadnom prípade dôvodom na odklad postupu odovzdania osoby alebo rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača. Odvolací súd zabezpečí, aby sa táto žiadosť bezodkladne doručila orgánu vydávajúcemu zatykač.“

Belgické právo

16 Podľa článku 186 belgického code d’instruction criminelle (Trestný poriadok):

„Ak sa predvolaná osoba alebo jej obhajca, ktorý ju zastupuje, nedostavia v deň a v čase stanovenom v predvolaní, bude súdená v neprítomnosti.“

17 Článok 187 ods. 1 tohto zákona stanovuje:

„Osoba odsúdená v neprítomnosti môže podať návrh na zrušenie rozsudku do pätnástich dní od jeho doručenia.

Ak osobe odsúdenej v neprítomnosti nebol rozsudok osobne doručený, môže v prípade odsúdenia v trestnom konaní podať návrh na zrušenie rozsudku do pätnástich dní odo dňa, keď sa o doručení dozvedela.

Ak sa o rozsudku dozvedela pri doručení európskeho zatykača alebo žiadosti o vydanie, alebo ak v čase jej zadržania v zahraničí prebiehajúca pätnásťdňová lehota ešte neuplynula, môže podať návrh na zrušenie rozsudku do pätnástich dní odo dňa jej odovzdania alebo jej prepustenia na slobodu v zahraničí.

Ak sa nepreukáže, že osoba odsúdená v neprítomnosti o doručení vedela, môže podať návrh na zrušenie rozsudku až do uplynutia lehôt na premlčanie trestu. V prípade občianskoprávnych rozsudkov môže podať návrh na zrušenie rozsudku až do výkonu rozsudku.

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

18 Dňa 29. apríla 2024 Parquet du procureur du Roi de Bruxelles (Kráľovská prokuratúra Brusel) vydala európsky zatykač na RT (ďalej len „predmetný európsky zatykač“), štátnu príslušníčku Francúzska a Mali a držiteľku malijského diplomatického pasu, na účely výkonu dvojročného trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvej inštancie Brusel) z 18. októbra 2023 na základe článku 100b, článku 432 ods. 1 prvého a druhého pododseku a článku 432 ods. 3, ako aj článku 432 ods. 2 prvého pododseku belgického code pénal (Trestný zákon) pre neodovzdanie maloletého dieťaťa a jeho zadržiavanie v zahraničí dlhšie ako päť dní (ďalej len „rozsudok z 18. októbra 2023“).

19 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že rozsudok z 18. októbra 2023 bol vydaný v neprítomnosti dotknutej osoby v konaní, ktoré prebehlo bez toho, aby bola obžaloba skutočne doručená RT, a teda bez toho, aby bola RT alebo obhajca, ktorého sama splnomocnila alebo ktorý bol ustanovený *ex offo*, prítomní na pojednávaní, ktoré sa konalo v rámci tohto konania.

20 Skutkové okolnosti, ktoré viedli k vydaniu rozsudku z 18. októbra 2023, ako vyplývajú z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, možno zhrnúť takto. Po rozpade vzťahu s JG sa RT s ich dcérou UMTG, narodenou 3. novembra 2015 v Bruseli, presťahovala v priebehu roka 2018 do Mali. Týmto konaním RT konala v rozpore s rozsudkami, ktoré vydal Tribunal de première instance de Bruxelles, tribunal de la famille (Súd prvej inštancie Brusel, Súd pre rodinnoprávne veci, Belgicko) 26. júna a 24. septembra 2019, z ktorých okrem iného vyplýva, že UMTG mala mať trvalé bydlisko primárne u JG v Belgicku.

21 Dňa 20. júna 2024 bola RT pri príchode do Talianska zadržaná a umiestnená do vyšetrovacej väzby na účely vykonania predmetného európskeho zatykača. Dňa 22. júna 2024 Corte d’appello di Roma (Odvolací súd Rím, Taliansko) ako vnútroštátny súd vypočul RT, ktorá nesúhlasila so svojím odovzdaním belgickým orgánom. RT argumentovala najmä tým, že malijské súdy zverili

UMTG do jej starostlivosti a že JG vyjadril svoj súhlas s presunom UMTG do Mali. Na pojednávaní 2. júla 2024 RT žiadala najmä o zamietnutie vykonania tohto zatykača a nariadenie jej prepustenia z vyšetrovacej väzby.

22 Ministère de la Justice (Ministerstvo spravodlivosti, Belgicko) odpovedalo na žiadosť vnútroštátneho súdu listom z 8. júla 2024, v ktorom uviedlo, že RT bola predvolaná doporučenou zásielkou, aby sa 4. októbra 2023 dostavila na pojednávanie Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvej inštancie Brusel) v konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozsudku z 18. októbra 2023. Keďže sa predvolaná osoba na toto pojednávanie nedostavila ani ju na ňom nezastupoval obhajca, tento rozsudok bol vydaný v neprítomnosti po nekontradiktórnom konaní. Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že tak z tohto listu, ako aj z predmetného európskeho zatykača vyplýva, že v prípade odovzdania belgickým orgánom by RT mohla v lehote pätnástich dní od doručenia rozsudku z 18. októbra 2023 podať na Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankofónny súd prvej inštancie Brusel) návrh na zrušenie tohto rozsudku a ak by bol tento návrh vyhlásený za prípustný, viedol by k zrušeniu tohto rozsudku, ako aj k nariadeniu nového súdneho konania, v rámci ktorého by mala rovnaké práva ako v konaní, ktoré viedlo k vyhláseniu uvedeného rozsudku. Okrem toho by RT mala možnosť podať odvolanie proti rozsudku z 18. októbra 2023 na Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel, Belgicko) do tridsiatich dní od jeho doručenia. V oboch prípadoch by RT musel pomáhať obhajca, ktorého by si sama zvolila alebo ktorého by jej ustanovila kancelária právnej pomoci, mala by primeraný čas na prípravu obhajoby a mohla by požiadať o prepustenie.

23 Uznesením z 11. júla 2024 vnútroštátny súd jednak zamietol žiadosť RT o jej prepustenie z predbežnej väzby a jednak uviedol, že nariadil pojednávanie na 24. septembra 2024 s cieľom rozhodnúť vo veci samej, pokiaľ ide o vykonanie predmetného európskeho zatykača.

24 Keďže zákon č. 69/2005, ktorým sa vykonáva rámcové rozhodnutie 2002/584, nestanovuje možnosť odmietnuť odovzdanie RT v situácii, o akú ide vo veci samej, vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti tohto zákona s talianskym ústavným právom, ako aj s právom Únie. Ako totiž vyplýva z judikatúry Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko) a Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), v Taliansku nemožno viesť trestné konanie bez toho, by v ňom obvineného zastupoval obhajca, a to ani vtedy, ak sa tento obvinený nedostaví osobne. Ide o zásadu ústavnej povahy, ktorú podľa vnútroštátneho súdu potvrdzuje článok 48 Charty, ako aj článok 6 EDĽP a ktorá v spojení s článkom 6 ZEÚ a článkom 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 bráni vykonaniu európskeho zatykača na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol obvinenému uložený bez toho, aby ho zastupoval obhajca, a teda v rozpore s jeho právom na obhajobu.

25 V tejto súvislosti vnútroštátny súd spomenul návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodnutím z 19. decembra 2023 v prebiehajúcom konaní C-40/24, Derterti, ktorý sa týka najmä tej istej problematiky, o akú ide v konaní vo veci samej.

26 Za týchto podmienok Corte d'appello di Roma (Odvolací súd Rím) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa

a. článok 6 [ZEÚ], článok 48 ods. 2 a článok 52 ods. 3 a 4 [Charty];

b. článok 6 ods. 3 písm. c) [EDĽP];

c. článok 1 ods. 3 a článok 4a rámcového rozhodnutia [2002/584];

d. článok 6 smernice [2012/13] a

e. článok 3 smernice [2013/48]

ako celok vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ako je talianska právna úprava stanovená v článkoch 2, 6 a 18b zákona č. 69/2005, ktorá neumožňuje Corte d'appello (Odvolací súd, Taliansko), aby ako príslušný súdny orgán dožiadaného štátu odmietol odovzdať osobu do členského štátu vydávajúceho zatykač v rámci vykonania európskeho zatykača vydaného na základe odsudzujúceho rozsudku, ktorým sa dotknutej osobe uložil v štáte vydávajúcom zatykač trest odňatia slobody, a to v trestnom konaní, ktoré prebehlo bez účasti obhajcu zvoleného obvinenou osobou alebo obhajcu *ex offo* ustanoveného súdom, v každom prípade bez účinnej obhajoby, hoci aj v prípadoch, keď má odsúdená osoba po vykonaní európskeho zatykača právo na doručenie odsudzujúceho rozsudku a môže požiadať o zrušenie rozsudku alebo proti nemu podať odvolanie?“

O návrhu na uplatnenie naliehavého prejudiciálneho konania

27 Vnútroštátny súd požiadal, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 23a prvom odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

28 Vnútroštátny súd na podporu tohto návrhu uviedol, že RT sa od 20. júna 2024 nachádza vo vyšetrovacej väzbe.

29 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka najmä výkladu rámcového rozhodnutia 2002/584, smernice 2012/13 a smernice 2013/48, na ktoré sa vzťahuje tretia časť hlavy V Zmluvy o fungovaní EÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Tento prejudiciálny návrh preto môže byť predmetom naliehavého prejudiciálneho konania.

30 V druhom rade, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa naliehavosti, táto podmienka je splnená najmä vtedy, ak osoba dotknutá v spore vo veci samej je v súčasnosti pozbavená slobody a jej ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej, pričom je nutné spresniť, že situáciu dotknutej osoby je potrebné posudzovať ku dňu preskúmania návrhu, ktorým sa požaduje, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom konaní (rozsudok zo 14. mája 2024, Stačev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, bod 42 a citovaná judikatúra).

31 V prejednávanom prípade z rozhodnutia vnútroštátneho súdu na jednej strane vyplýva, že RT je skutočne pozbavená slobody od 20. júna 2024 a že sa v tejto situácii nachádzala ku dňu preskúmania návrhu smerujúcemu k prejednaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania v naliehavom konaní.

32 Na druhej strane vnútroštátny súd v podstate uviedol, že v závislosti od odpovede Súdneho dvora na prejudiciálnu otázku by mohol byť nútený odmietnuť vykonať predmetný európsky zatykač, a teda povinný nariadiť prepustenie RT.

33 Za týchto podmienok prvá komora Súdneho dvora na základe návrhu sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta 1. augusta 2024 vyhovela návrhu vnútroštátneho súdu na prejednanie tohto prejudiciálneho návrhu v naliehavom prejudiciálnom konaní.

O prejudiciálnej otázke

34 Podľa článku 99 svojho rokovacieho poriadku môže Súdny dvor na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia, ak možno odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na túto otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti.

35 Toto ustanovenie treba uplatniť v prejednávanej veci.

36 Svojou jedinou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení s článkom 6 ZEÚ, článkom 48 ods. 2 a článkom 52 ods. 3 a 4 Charty, článkom 6 ods. 3 písm. c) EDĽP, článkom 1 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia, článkom 6 smernice 2012/13, ako aj článkom 3 smernice 2013/48 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu odmietnuť odovzdanie dotknutej osoby na základe európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol tejto osobe uložený v štáte vydávajúcom zatykač, ak sa táto osoba nezúčastnila osobne na súdnom konaní, ktoré viedlo k rozhodnutiu, pričom ju v ňom nezastupoval obhajca, ktorého si sama zvolila alebo ktorý bol ustanovený *ex offo*, a v každom prípade bez účinnej obhajoby, v situácii, keď je dotknutej osobe po tomto odovzdaní doručený rozsudok vydaný v neprítomnosti a môže požiadať o zrušenie rozsudku alebo podať proti nemu odvolanie.

37 V prvom rade z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že tak zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi, ako aj zásada vzájomného uznávania, ktorá sa samotná opiera o vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi, majú v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňujú vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc. Zásada vzájomnej dôvery, najmä pokiaľ ide o priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, konkrétne ukladá každému z týchto štátov povinnosť predpokladať, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržiavajú právo Únie a predovšetkým základné práva uznané týmto právom [rozsudky z 31. januára 2023, Puig Gordi a.i., C-158/21, EU:C:2023:57, bod 93, ako aj z 21. decembra 2023, GN (Dôvod odmietnutia založený na najlepšom záujme dieťaťa), C-261/22, EU:C:2023:1017, bod 33 a citovaná judikatúra].

38 Členské štáty tak môžu byť pri uplatňovaní práva Únie povinné na základe práva Únie predpokladať dodržiavanie základných práv zo strany ostatných členských štátov, a tak nielenže nemôžu od iného členského štátu požadovať vyššiu vnútroštátnu úroveň ochrany základných práv, než akú zaručuje právo Únie, ale nemôžu ani – okrem výnimočných prípadov – overovať, či tento iný členský štát skutočne v konkrétnom prípade dodržal základné práva zaručené Úniou [stanovisko 2/13 (Pristúpenie Únie k EDĽP) z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 192, a rozsudok z 21. decembra 2023, GN (Dôvod odmietnutia založený na najlepšom záujme dieťaťa), C-261/22, EU:C:2023:1017, bod 34, ako aj citovaná judikatúra].

39 Rámcové rozhodnutie 2002/584 v tomto kontexte smeruje zavedením zjednodušeného a efektívneho systému odovzdania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce s cieľom prispieť k dosiahnutiu

cieľa vytýčeného pre Úniu, aby sa stala priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, založeným na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi [rozsudok z 21. decembra 2023, GN (Dôvod odmietnutia založený na najlepšom záujme dieťaťa), C-261/22, EU:C:2023:1017, bod 35 a citovaná judikatúra].

40 Zásada vzájomného uznávania, ktorá sa podľa odôvodnenia 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykonáva európskym zatykačom ako prvým konkrétnym opatrením upraveným týmto rámcovým rozhodnutím, predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce v trestných veciach. Táto zásada nachádza svoje vyjadrene v článku 1 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia, v ktorom sa zakotvuje pravidlo, podľa ktorého sú členské štáty povinné vykonať každý európsky zatykač na základe tejto zásady a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia [rozsudky z 21. decembra 2023, GN (Dôvod odmietnutia založený na najlepšom záujme dieťaťa), C-261/22, EU:C:2023:1017, bod 36 a citovaná judikatúra, ako aj z 21. decembra 2023, G. K. a.i. (Európska prokuratúra), C-281/22, EU:C:2023:1018, bod 59 a citovaná judikatúra].

41 Z uvedeného vyplýva po prvé to, že vykonávajúce súdne orgány môžu odmietnuť vykonať európsky zatykač len z dôvodov vyplývajúcich z rámcového rozhodnutia 2002/584, tak ako ho vykladá Súdny dvor. Po druhé, zatiaľ čo vykonanie európskeho zatykača predstavuje zásadu, odmietnutie vykonania je poňaté ako výnimka, ktorá sa musí vykladať reštriktívne [rozsudok z 21. decembra 2023, GN (Dôvod odmietnutia založený na najlepšom záujme dieťaťa), C-261/22, EU:C:2023:1017, bod 37 a citovaná judikatúra].

42 Konkrétne článok 4a ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 predstavuje výnimku z pravidla, podľa ktorého musí vykonávajúci súdny orgán odovzdať vyžiadanú osobu členskému štátu vydávajúcemu zatykač, a preto sa musí vykladať reštriktívne [pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 55].

43 V prvom rade pritom zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s obmedzením osobnej slobody, ak sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, okrem prípadov, keď je z európskeho zatykača zrejmé, že boli splnené podmienky stanovené v písmenách a) až d) tohto ustanovenia [rozsudok z 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 48 a citovaná judikatúra].

44 V tejto súvislosti treba uviesť, že tento článok 4a tak obmedzuje možnosť odmietnuť vykonať európsky zatykač tým, že presne a jednotne vymenúva podmienky, za ktorých uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v konaní, na ktorom sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila, nemožno odmietnuť [rozsudok z 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 49 a citovaná judikatúra].

45 Vykonávajúci súdny orgán je teda povinný vykonať európsky zatykač bez ohľadu na neprítomnosť dotknutej osoby na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, ak sa potvrdilo, že nastal jeden z prípadov uvedených v článku 4a ods. 1 písm. a), b), c) alebo d) rámcového rozhodnutia 2002/584 (rozsudok zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 41).

46 Pokiaľ ide o článok 4a ods. 1 písm. d) rámcového rozhodnutia 2002/584, ktorý je v prejednávanom prípade relevantný, keďže z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že RT sa osobne nezúčastnila na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, teda rozsudku z 18. októbra 2023, ani jej tento rozsudok nebol osobne doručený a v predmetnom európskom zatykači sa uvádza, že bude môcť požadovať jeho zrušenie do pätnástich dní alebo voči nemu podať odvolanie do tridsiatich dní od jeho doručenia, toto ustanovenie neodkazuje na účasť obhajcu na tomto súdnom konaní.

47 Zo znenia tohto článku 4a ods. 1 písm. d) predovšetkým nevyplýva, že by vykonávajúci súdny orgán mohol odmietnuť vykonanie európskeho zatykača v prípade, ak bol tento zatykač vydaný na osobu po súdnom konaní, na ktorom sa osobne nezúčastnila z dôvodu, že ju nezastupoval ňou zvolený alebo *ex offo* ustanovený obhajca. Dospieť k inému záveru by teda znamenalo doplniť do rámcového rozhodnutia 2002/584 podmienku vykonania európskeho zatykača, ktorú normotvorca Únie nestanovil.

48 V druhom rade, pokiaľ ide o genézu a ciele článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584, Súdny dvor už konštatoval, že cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany a umožniť vykonávajúcemu orgánu odovzdať dotknutú osobu napriek jej neprítomnosti na konaní, v ktorom bola odsúdená, pri plnom dodržaní jej práva na obhajobu. Konkrétne, ako výslovne vyplýva z článku 1 rámcového rozhodnutia 2009/299 v spojení s jeho odôvodneniami 1 a 15, tento článok 4a bol vložený do rámcového rozhodnutia 2002/584 s cieľom chrániť právo obvinenej osoby zúčastniť sa osobne na trestnom konaní vedenom proti nej a zlepšiť vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí medzi členskými štátmi [rozsudok z 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 50 a citovaná judikatúra].

49 Rámcovým rozhodnutím 2009/299 sa zároveň vypustil bod 1 článku 5 rámcového rozhodnutia 2002/584, ktorý vykonávajúcemu súdnemu orgánu umožňoval v prípade vydania európskeho zatykača na účely výkonu rozsudku vydaného v neprítomnosti, ak dotknutá osoba nebola informovaná o dátume a mieste konania pojednávania, ktoré viedlo k rozhodnutiu vydanému v neprítomnosti, podmieniť odovzdanie osoby požiadavkou, že mu súdny orgán vydávajúci zatykač poskytne primeranú požadovanú záruku, že táto osoba bude môcť podať návrh na obnovu konania prípadu v členskom štáte vydávajúcom zatykač a byť súdená vo svojej prítomnosti.

50 Článok 4a ods. 1 písm. d) bod i) rámcového rozhodnutia 2002/584 teda vyžaduje, aby osoba odsúdená v neprítomnosti mala právo „na obnovu konania alebo odvolanie, na ktorých má… právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového“, aby sa zabezpečila ochrana práva na obhajobu a na prístup k obhajcovi.

51 Navyše treba uviesť, že rámcové rozhodnutie 2002/584 na jednej strane zavádza systém vzájomného uznávania založený na zásade vzájomnej dôvery a že, ako vyplýva z odôvodnenia 14 rámcového rozhodnutia 2009/299, jeho cieľom nie je harmonizovať týmto spôsobom vnútroštátne právne predpisy.

52 Na druhej strane je potrebné podotknúť, že táto požiadavka práva na obnovu konania alebo odvolanie umožňujúce opätovné preskúmanie samotnej veci zodpovedá požiadavke uvedenej v článku 8 ods. 4 a článku 9 smernice 2016/343 v prípade, že členské štáty umožňujú viesť súdne

konania v neprítomnosti podozrivej alebo obvinenej osoby, ale nie je možné splniť podmienky stanovené v článku 8 ods. 2 tejto smernice, najmä podmienku, že bola informovaná o súdnom konaní, pretože ju nebolo možné napriek primeranému úsiliu nájsť.

53 Z uvedeného vyplýva, že článok 4a ods. 1 písm. d) rámcového rozhodnutia 2002/584 nemožno vykladať v tom zmysle, že vykonávajúci súdny orgán by mohol odmietnuť vykonať európsky zatykač z dôvodu, že dotknutú osobu nezastupoval v súdnom konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, ňou určený alebo *ex offo* ustanovený obhajca, ani *a fortiori* v tom zmysle, že toto ustanovenie bráni talianskej právnej úprave, o ktorú ide vo veci samej, v rozsahu, v akom neumožňuje takéto odmietnutie, a to aj keď táto právna úprava stanovuje, že v Taliansku nemožno vydať rozsudok v neprítomnosti, ak nebol ustanovený obhajca *ex offo*.

54 V treťom rade tento výklad nevyvracia ani smernica 2012/13, ani smernica 2013/48, ktoré vnútroštátny súd takisto cituje bez toho, aby vysvetlil, aké pochybnosti má v tejto súvislosti. Pokiaľ si tento súd kladie otázku, či tieto smernice ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby podozrivým alebo obvineným osobám v konaní, ktoré môže viesť k ich odsúdeniu v neprítomnosti, pomáhal obhajca ustanovený *ex offo*, táto otázka nie je relevantná pri určení, v ktorých prípadoch možno odmietnuť vykonanie európskeho zatykača podľa článku 4a rámcového rozhodnutia 2002/584.

55 Stačí totiž pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora prípadný nesúlad vnútroštátneho práva členského štátu, ktorý vydal zatykač, s ustanoveniami smernice nemôže predstavovať dôvod na nevykonanie európskeho zatykača. Dovolávanie sa ustanovení smernice s cieľom zabrániť vykonaniu európskeho zatykača by totiž umožnilo obísť systém zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584, v ktorom sú taxatívne stanovené dôvody pre nevykonanie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, body 46 a 47).

56 Vo štvrtom rade článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 sa musí tiež vykladať a uplatňovať v súlade s článkom 47 druhým a tretím odsekom, ako aj článkom 48 Charty, ktoré, ako spresňujú vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17), zodpovedajú článku 6 EDĽP. Súdny dvor preto musí dbať na to, aby výklad, ktorý poskytuje článku 47 druhému a tretiemu odseku a článku 48 Charty, zabezpečil takú úroveň ochrany, ktorá nenarušuje úroveň zaručenú článkom 6 EDĽP, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva [rozsudok 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 51 a citovaná judikatúra].

57 Súdny dvor pritom v súlade s touto judikatúrou už rozhodol, že vykonanie európskeho zatykača nemá ani v jednom z prípadov uvedených v článku 4a ods. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutia 2002/584 vplyv na právo dotknutej osoby na obhajobu ani na právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ako je zakotvené v článku 47 a článku 48 ods. 2 Charty [pozri v tomto zmysle rozsudky z 26 februára 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, body 47 až 54, ako aj z 23. marca 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušenie podmienečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, body 73 a citovanú judikatúru].

58 Súdny dvor tiež konštatoval, že za prijatím rámcového rozhodnutia 2009/299, ktorým bolo doplnené toto ustanovenie do rámcového rozhodnutia 2002/584, je snaha odstrániť ťažkosti vo vzájomnom uznávaní rozhodnutí vydaných v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní, ktoré vyplývajú z toho, že medzi členskými štátmi existujú rozdiely v ochrane základných práv. Na tento účel sa v danom rámcovom rozhodnutí pristúpilo k harmonizácii podmienok výkonu

európskeho zatykača v prípade odsúdenia v neprítomnosti, čo odzrkadľuje konsenzus, ku ktorému spolu dospeli členské štáty, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, aký treba dať v zmysle práva Únie procesným právam priznaným osobám odsúdeným v neprítomnosti, na ktoré bol vydaný európsky zatykač (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. februára 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 62).

59 Pokiaľ ide teda o tvrdenie predložené vnútroštátnym súdom, podľa ktorého povinnosť dodržiavať základné práva, ktoré sú zakotvené v článku 6 ZEÚ, umožňuje vykonávajúcim súdnym orgánom odmietnuť vykonať európsky zatykač, a to aj v prípade uvedenom v článku 4a ods. 1 písm. d) rámcového rozhodnutia 2002/584, ak dotknutá osoba nebola zastúpená obhajcom v konaní, ktoré viedlo k vydaniu odsudzujúceho rozsudku v neprítomnosti, čo v skutočnosti vedie k otázkam týkajúcim sa zlučiteľnosti tohto ustanovenia so základnými právami chránenými právnym poriadkom Únie, toto tvrdenie treba odmietnuť.

60 Keďže sa zdá, že vnútroštátny súd zastáva názor, že talianske právo zabezpečuje vyšší štandard ochrany práva na obhajobu, a najmä práva na pomoc obhajcu, než aký vyplýva zo základných práv vymedzených právom Únie, najmä v článku 47 a článku 48 ods. 2 Charty, treba napokon pripomenúť, že vykonávajúci súdny orgán môže podmieniť odovzdanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač iba splnením požiadaviek vyplývajúcich z týchto posledných uvedených ustanovení, a nie splnením požiadaviek vyplývajúcich z jeho vnútroštátneho práva. Opačné riešenie by totiž viedlo, spochybňujúc jednotnosť štandardu ochrany základných práv stanovených právom Únie, k narušeniu zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania, ktoré má rámcové rozhodnutie 2002/584 posilňovať, a v dôsledku toho k ohrozeniu jeho účinnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. februára 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 63, a z 15. októbra 2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, bod 79).

61 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení s článkom 6 ZEÚ, ako aj článkom 47 a článkom 48 ods. 2 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu odmietnuť odovzdanie dotknutej osoby na základe európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol tejto osobe uložený v štáte vydávajúcom zatykač, ak sa táto osoba osobne nezúčastnila na súdnom konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, pričom túto osobu nezastupoval ňou zvolený obhajca alebo obhajca ustanovený *ex offo*, a ak sú splnené podmienky stanovené v tomto článku 4a ods. 1 písm. d).

O trovách

62 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 4a rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26 februára 2009, v spojení s článkom 6 ZEÚ, ako aj článkom 47 a článkom 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie

sa má vykladať v tom zmysle, že

nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje vykonávajúcemu súdnemu orgánu odmietnuť odovzdanie dotknutej osoby na základe európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol tejto osobe uložený v štáte vydávajúcom zatykač, ak sa táto osoba osobne nezúčastnila na súdnom konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, pričom túto osobu nezastupoval ňou zvolený obhajca alebo obhajca ustanovený *ex offo*, a ak sú splnené podmienky stanovené v tomto článku 4a ods. 1 písm. d).

Podpisy